

Environmentálne hnutie

(1993-2025)

Juraj Rizman

(Zvolen, 6.3.2025)

Environmentálne hnutie

Subjekty s najvyššou mierou dôveryhodnosti:

- školy a univerzity (76,86 %)
- miestna samospráva (62,2 %)
- Ozbrojené sily SR (58,8 %)
- cirkvi (55,8 %),
- polícia (55,6)
- odbory (52,2 %)
- mimovládne neziskové organizácie (51 %)

Subjekty s najnižšou mierou dôvery:

- Národná rada SR (19,9 %)
- Vláda SR (18,1 %)
- politické strany a hnutia (16,7 %).

Ministerstvo vnútra SR a Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti realizoval v roku 2023 reprezentatívny prieskum verejnej mienky o dôvere občanov v naše inštitúcie

(prieskum realizovala agentúra Actly s.r.o v období 21. 3. – 4. 4. 2023 na vzorke 1 201 respondentov).

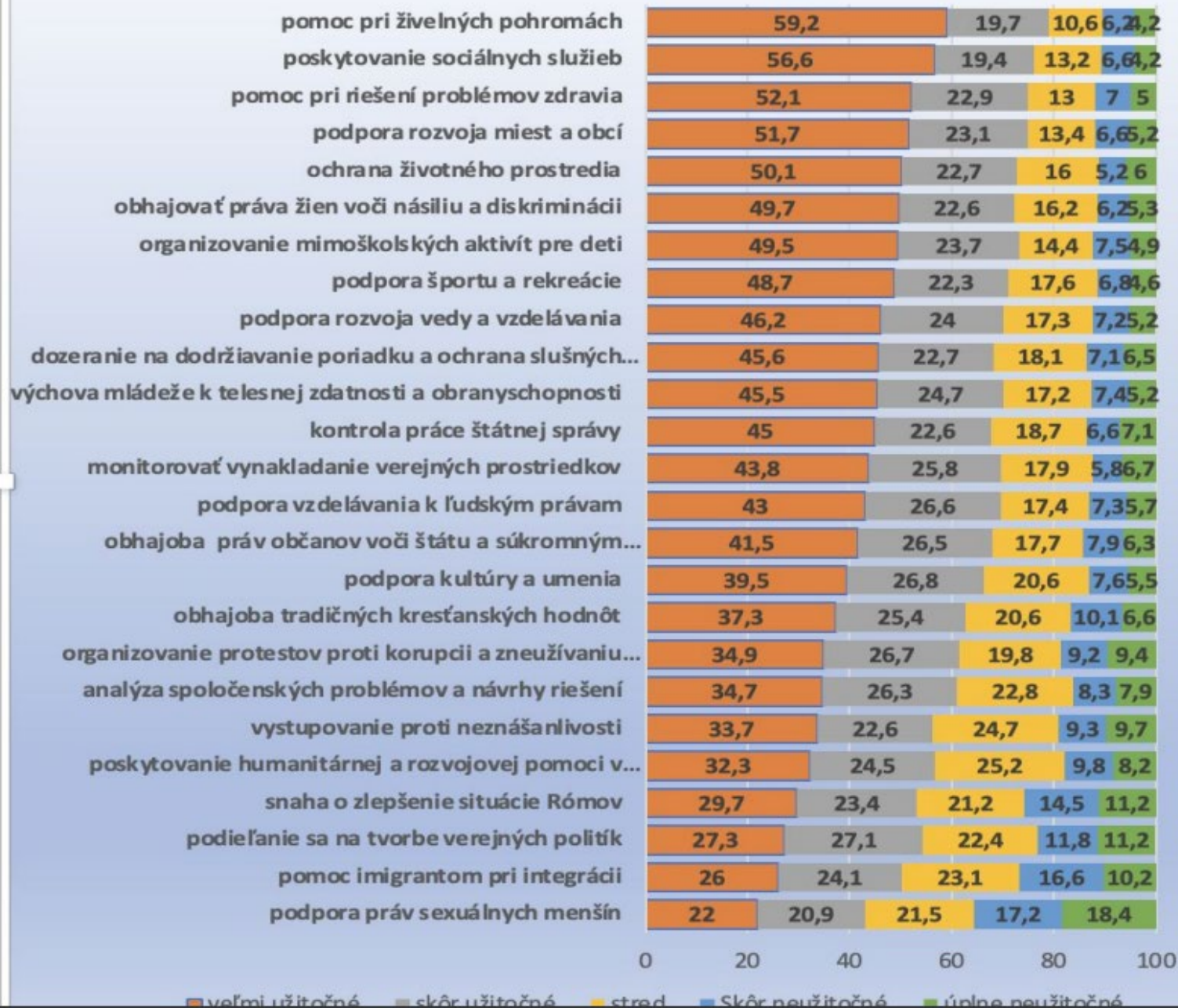
Environmentálne hnutie

Ministerstvo vnútra SR a Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti realizoval v roku 2023 reprezentatívny prieskum verejnej mienky o dôvere občanov v naše inštitúcie

(prieskum realizovala agentúra Actly s.r.o

v období 21. 3. – 4. 4. 2023 na vzorke 1 201 respondentov).

Užitočnosť mimovládnych organizácií podľa typu aktivít

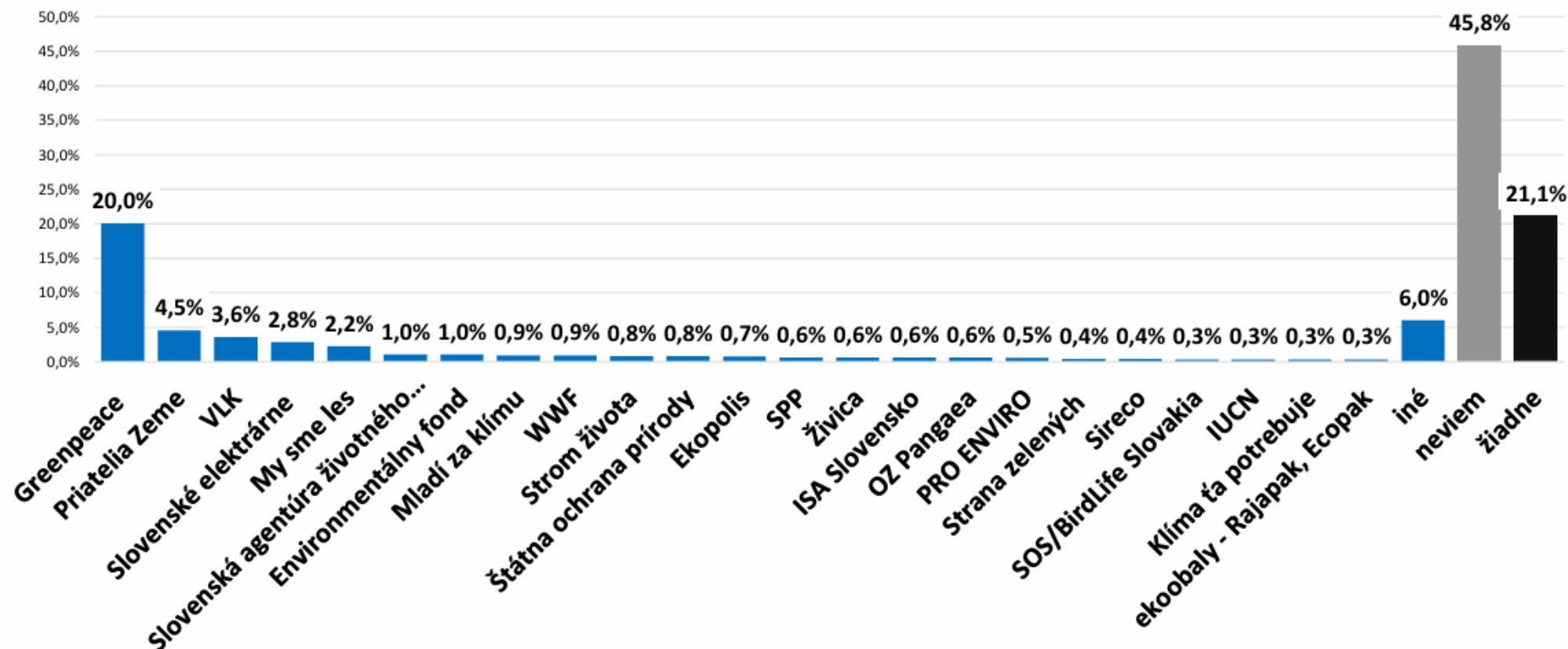
4. ZNALOSŤ ENVIRONMENTÁLNYCH ORGANIZÁCIÍ NA SLOVENSKU

„Aké environmentálne organizácie, pôsobiace na Slovensku, poznáte?“

Odpovede všetkých respondentov

N = 1000

Spontánna znalosť

Spontánne odpovede, následne kategorizované.

Možnosť viacerých odpovedí.

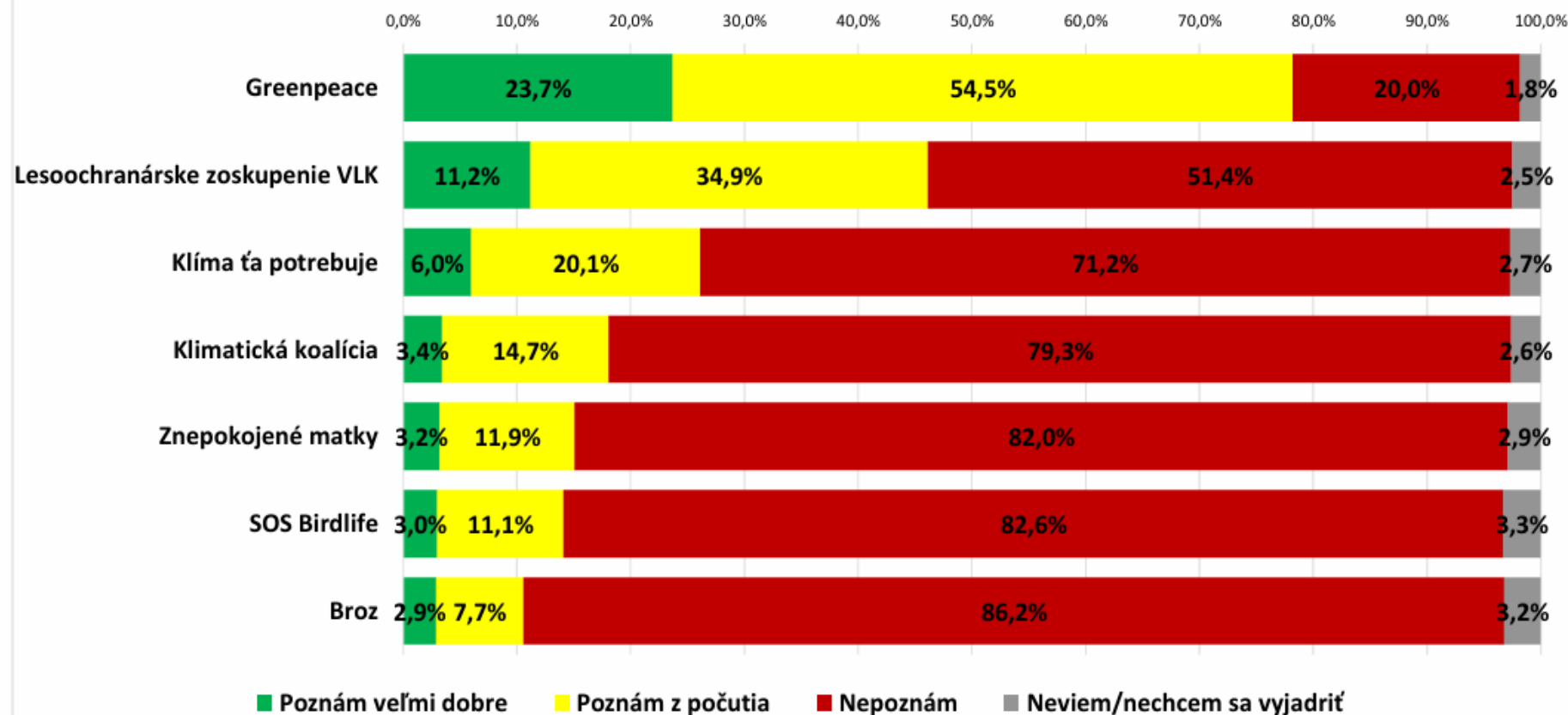
4. ZNALOSŤ ENVIRONMENTÁLNYCH ORGANIZÁCIÍ NA SLOVENSKU

„Ktoré z nasledujúcich environmentálnych organizácií poznáte? Vyjadrite sa ku každej podľa škály.“

Odpovede všetkých respondentov

N = 1000

Podporená znalosť

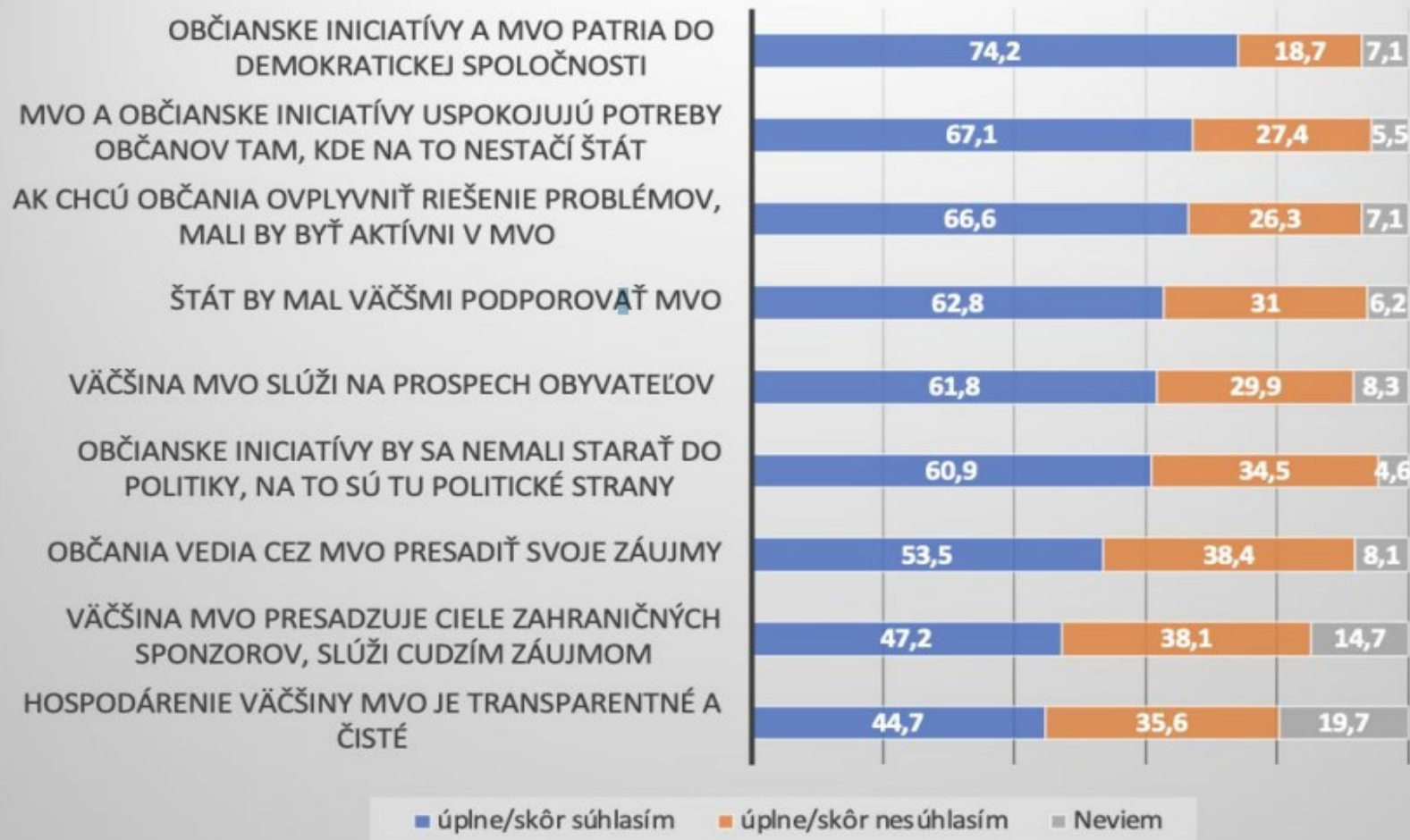
Respondent si mal možnosť vybrať odpoveď z vopred preddefinovanej škály odpovedí ku každej z organizácií.

Respondent sa vyjadroval samostatne ku každej z organizácií.

Možnosť len jednej odpovede ku každej z organizácií.

Environmentálne hnutie

Názory na rolu občianskych iniciatív a MVO v spoločnosti

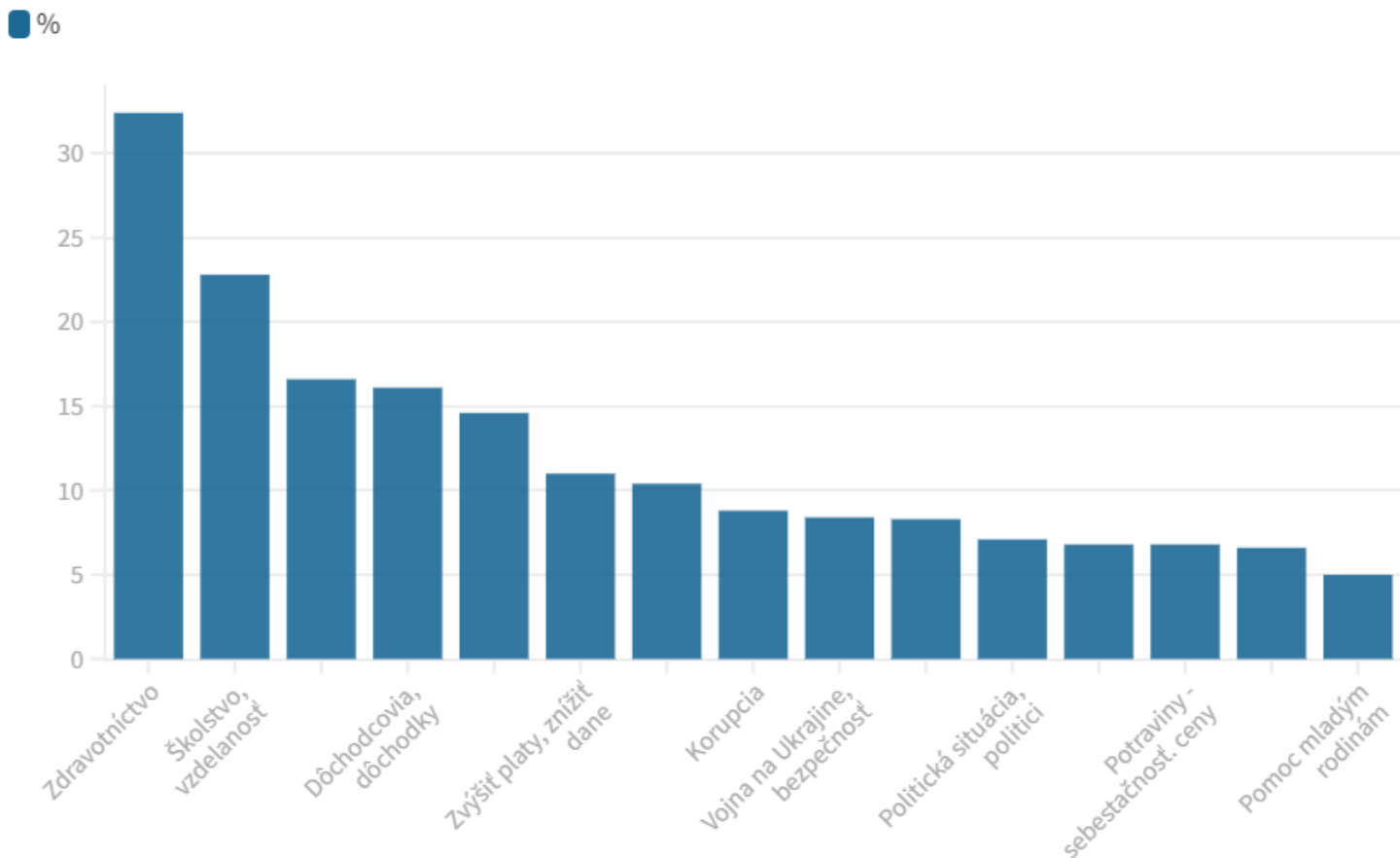

Ministerstvo vnútra SR a Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti realizoval v roku 2023 reprezentatívny prieskum verejnej mienky o dôvere občanov v naše inštitúcie (prieskum realizovala agentúra Actly s.r.o v období 21. 3. – 4. 4. 2023 na vzorke 1 201 respondentov).

Environmentálne hnutie

Témy, ktorými by sa mali politici zaoberať v predvolebnej kampani

„Na jeseň budú predčasné parlamentné voľby. Uvedte 3 problémy Slovenska, ktoré považujete za najzásadnejšie a mali by o nich politici diskutovať, zaoberať sa nimi počas predvolebnej kampane.“

Zdroj: AKO pre Na hrane (TV JOJ). • Prieskum sa uskutočnil v dňoch od 7. do 13. februára 2023 na vzorke 1000 respondentov

aktuality.sk

Segmenty dokážu nájsť spoločnú reč v rôznych oblastiach

Ako Slováci a Slovenky hodnotia jednotlivé výroky týkajúce sa transformácie?

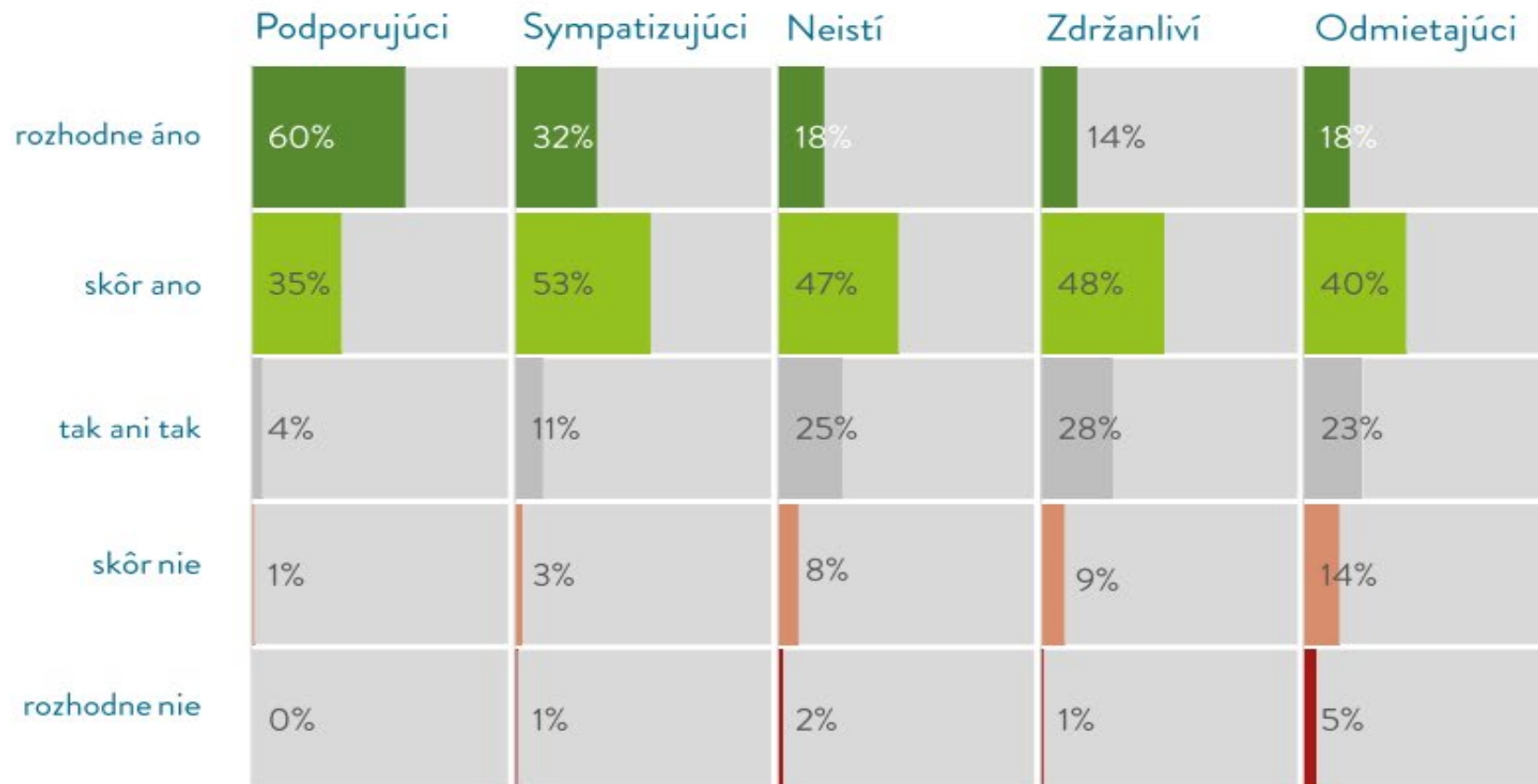
Z podrobnej sady transformačných výrokov sme vybrali tie, na ktorých sa zhodnú všetky skupiny. Všetci chcú, aby sa Slovensko viac zaslazovalo o dostupnosť kvalitných a zdravých potravín a vykonalo oparenia, ktoré vrátia do krajiny viac života. Zhodnú sa tiež, že slovenskí politici kašľú na bežných ľudí, uvedomujeme si potrebu modernizácie priemyslu a dopriali by sme ľuďom skromnejší a spokojnejší život.

Všetkým skupinám sú blízke myšlienky ochrany prírody a životného prostredia

Ako sa Slováci a Slovenky vzťahujú k myšlienkam ochrany prírody a životného prostredia?

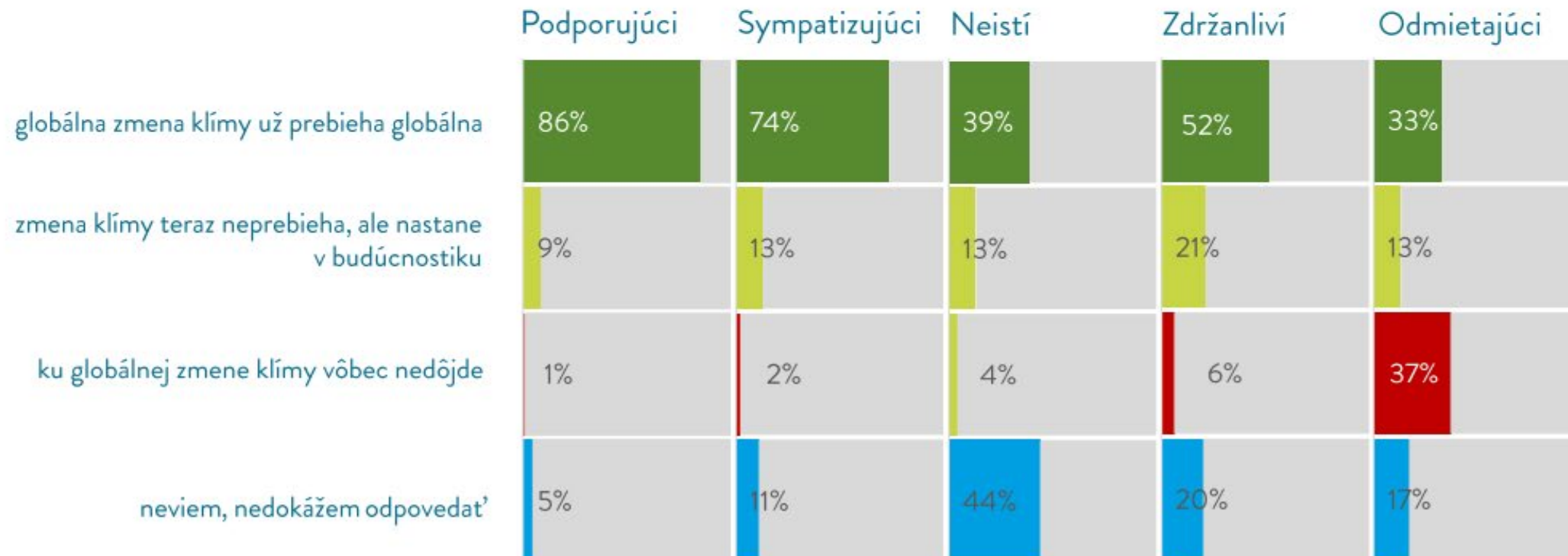
Jedna z vecí, v ktorej sú si segmenty vzáčne podobné, je prevládajúci postoj k myšlienkam ochrany prírody a životného prostredia. **V rámci každého segmentu väčšina tvrdí, že sú jej tieto myšlienky blízke, avšak ich intenzita sa už zásadne odlišuje.** Medzi Podporujúcimi sú blízke až 60 %, medzi Sympatizujúcimi 32 %, kým u ostatných segmentov to platí len pre menej než pätinu.

Štyri segmenty z piatich uznávajú klimatickú zmenu

Ako sa zástupcovia a zástupkyne rôznych segmentov stavajú k otázke existencie zmeny klímy?

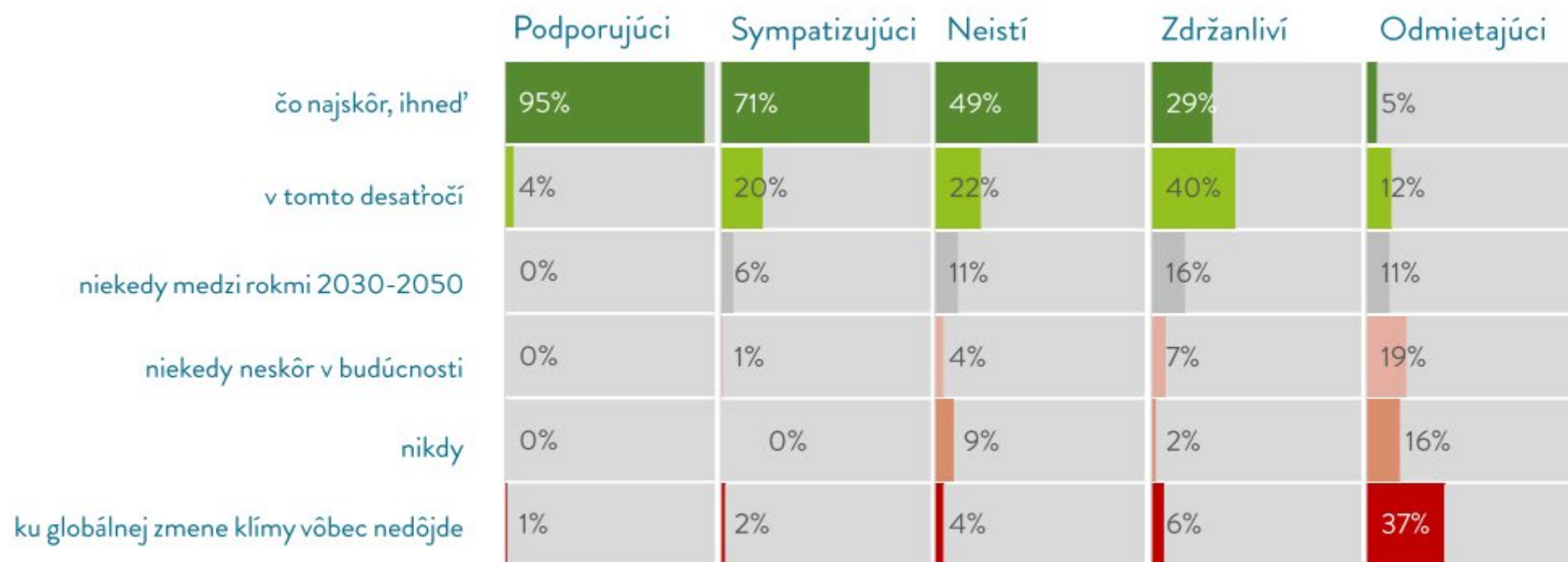
Výrazná väčšina Podporujúcich (86 %) aj Sympatizujúcich (74 %) sa zhodne na tom, že zmena klímy už prebieha. Tento názor zastáva aj tesná väčšina Zdržanlivých (52 %). Veľká časť Neistých k tejto otázke nevie zaujať stanovisko (44 %), zvyšok si myslí, že zmena klímy prebieha (39 %) alebo nastane v budúcnosti (13 %). **Dokonca len menšina Odmietajúcich zmenu klímy spochybňuje (37 %).**

Široká zhoda slovenskej verejnosti v otázke urgentnosti riešenia zmeny klímy

Kedy je podľa slovenskej verejnosti potrebné riešiť problémy klimatickej zmeny?

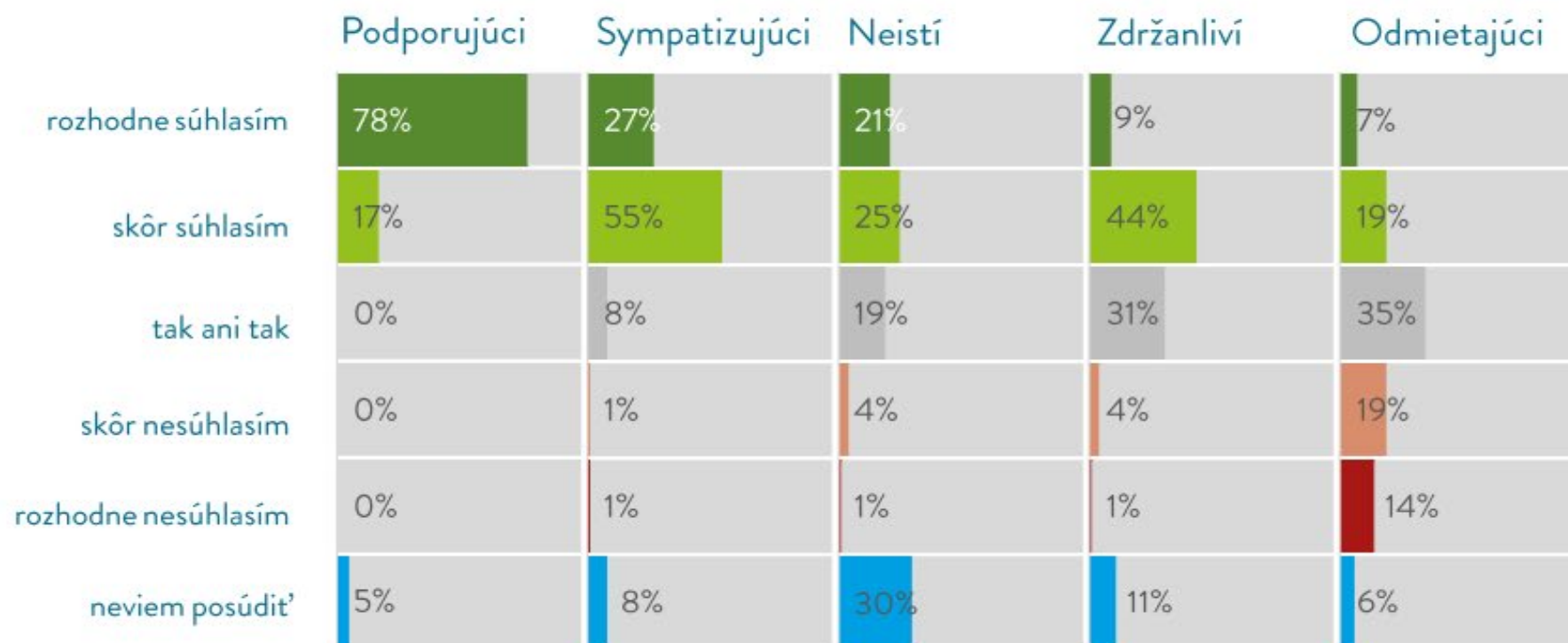
Všetky segmenty s výnimkou Odmietajúcich sa zhodujú, že riešenie problémov klimatickej zmeny nemôžeme odkladať. Potrebu riešiť ich ihneď alebo ešte v tomto desaťročí vníma 99 % Podporujúcich, 91 % Sympatizujúcich, 71 % Neistých a 69 % Zdržanlivých. Naopak až 53 % Odmietajúcich si myslí, že k zmene klímy nikdy nedôjde alebo ju nebude nikdy potrebné riešiť.

Potrebu prechodu na čisté technológie odmieta málokto

Súhlasia obyvatelia s tým, že potrebujeme prejsť od špinavých technológií k čistým pre prírodu aj pre ľudí?

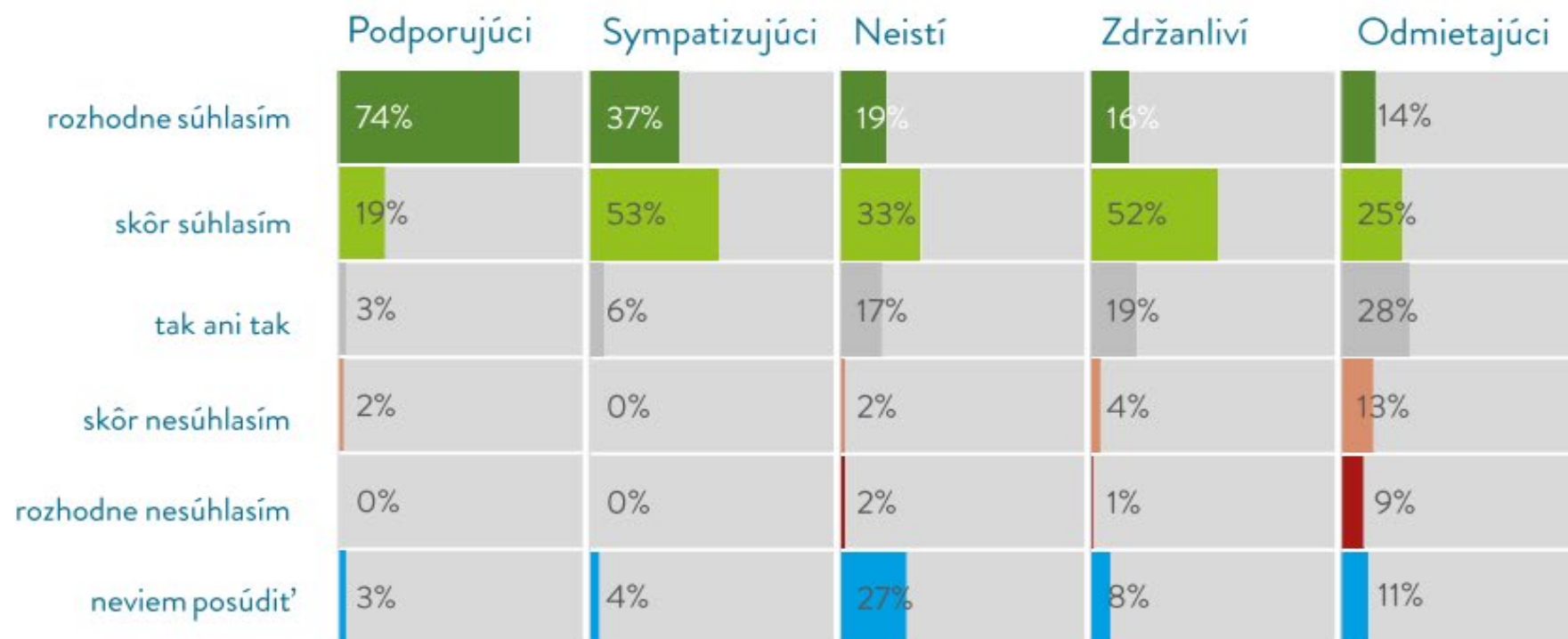
S výnimkou Odmietajúcich vidíme medzi ostatnými pomerne jasnú názorovú zhodu na potrebe prechodu k čistým technológiám. Zhodne sa na tom 95 % Podporujúcich, 82 % Sympatizujúcich a 53 % Zdržanlivých. Jasne prevažuje podpora tohto výroku aj medzi Neistými (súhlasí 46 %, nesúhlasí 5 %). V prípade Odmietajúcich jemne prevažuje nesúhlas (33 %) nad súhlasom (26 %).

Zhodneme sa na tom, že chrániť klímu by malo byť výhodné

Malo by byť podľa Slovákov a Sloveniek výhodné chrániť klímu pre ľudí aj pre firmy?

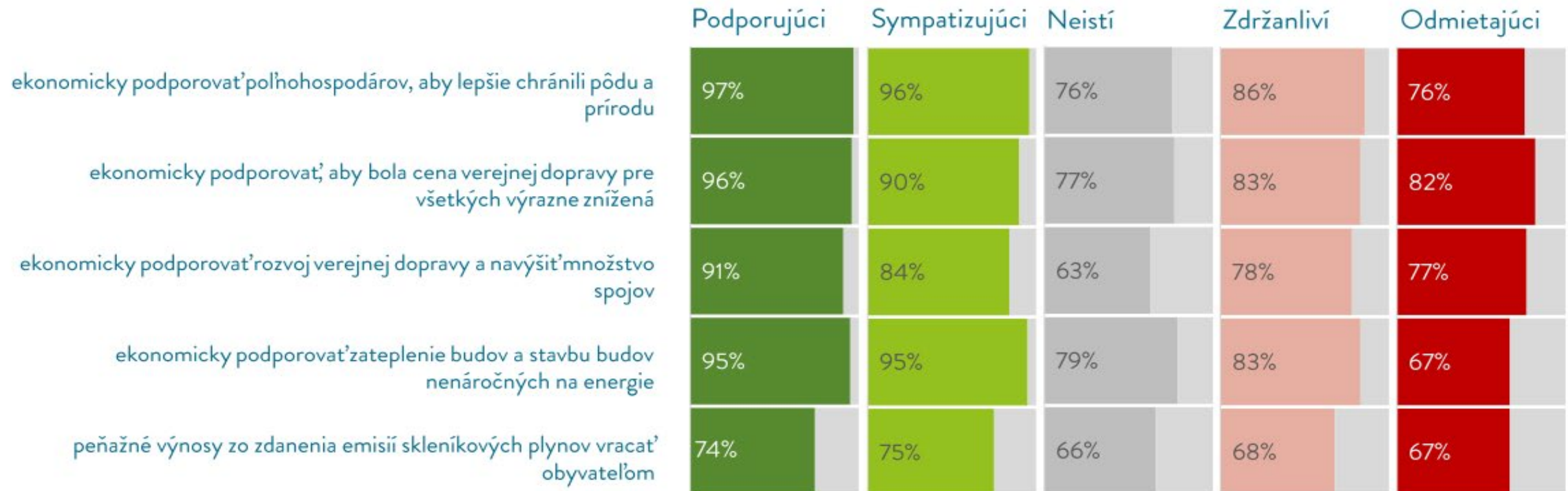
V tejto otázke vidíme pomerne veľkú zhodu naprieč segmentmi. **S tým, že ochrana klímy má byť výhodná pre ľudí aj firmy súhlasí 93 % Podporujúcich, 90 % Sympatizujúcich, 68 % Zdržanlivých a 52 % Neistých.** Dokonca aj medzi Odmietajúcimi pomerne jasne prevláda podpora tohto výroku (39 %) nad jeho odmietnutím (22 %).

Na viacerých opatreniach pre ochranu klímy sa zhodneme všetci

Ktoré politiky v oblasti ochrany klímy a transformácie sú pre Slovákov a Slovenky prijateľné a ktoré nie?

Na časti opatrení, ktoré môžu pomôcť s ochranou klímy, sa zhodujú zástupcovia a zástupkyne všetkých segmentov. Platí to pre ekonomickú podporu poľnohospodárov k lepšej ochrane pôdy a prírody, ekonomickú podporu znižovania cien verejnej dopravy ako aj jej rozvoja. Obyvatelia si tiež prajú ekonomickú podporu zateplovania a stavby energeticky nenáročných budov.

Formy spoločenskej angažovanosti

Využité formy za posledných 10 rokov	2018	2023
Boli ste voliť?	79,5%	84,2%
Podpísali ste petíciu?	47,1%	55,4%
Zapojili ste sa do charitatívnych zbierok?	46,5%	47%
Zúčastnili ste sa celoštátneho referenda?	33,9%	54,1%
Zúčastnili ste sa na politickom mítingu?	21,4%	21%
Zapojili ste sa do svojpomocnej susedskej alebo komunitnej aktivity?	21%	31,5%
Zúčastnili ste sa miestneho referenda?	20,9%	15,7%
Zúčastnili ste sa na demonštrácii?	12,7%	21,2%
Obrátili ste sa na politika (poslanec, primátor, starosta, župan, minister)?	14,1%	23,4%
Zúčastnili ste sa internetových diskusií o verejnom dianí?	12,3%	17,8%

Environmentálne hnutie

Najväčšie petičné akcie slovenských environmentalistov a ochrancov zvierat

- 1) 196 000 - petícia: „Čas pre zmenu – čas pre súcit“ (ochrana tzv. spoločenských zvierat) / Rok odovzdania petície: 1999 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 2) 113 488 - petícia: „Stop uránu na Slovensku“ / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátori: Greenpeace, Priatelia Zeme-SPZ, OZ Brečtan a OZ Sosna
- 3) 103 782 – petícia „Za lepšiu ochranu prírody“ / Rok odovzdania petície: 2021 / Organizátor petície: LZ VLK
- 4) 97 000 - petícia: „Za zastavenie testovania kozmetiky na zvieratách“ / Rok odovzdania petície: 1995-96 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 5) 74 000 - petícia: „Učiť k súcitu“ (proti vivisekcii na školách) / Rok odovzdania petície: 1994 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 6) 49 700 - petícia „Stromy, o ktoré sa nemusíme báť“ / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátori: LZ Vlk, OZ SOSNA, OZ Nádej pre Sad Janka Kráľa, Združenie Slatinka, s podporou siete Ekofórum
- 7) 41 000 - petícia: „Liberty“ (za záchranu medveďov v Číne) / Rok odovzdania petície: 1995 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 8) 37 802 - petícia: „Biomasaker“ / Rok odovzdania petície: 2014 / Organizátor: LZ VLK
- 9) 35 000 - petícia: „Za dobrý zákon o odpadoch“ / Rok odovzdania petície: 2001 / Organizátor: Priatelia Zeme – SPZ
- 10) 32 385 - petícia: „Za skoré zavedenie zálohovania jednorazových nápojových obalov“ / Rok odovzdania petície: 2004 / Organizátor: Priatelia Zeme – SPZ, s podporou Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, Asociácie spotrebiteľských subjektov a Trenčianskej environmentálnej siete.
- 11) 25 000 – petícia „Máme radi vlkov“ / Rok odovzdania petície: 2015 / Organizátor: LZ VLK
- 12) 21 600 - petícia „Proti výstavbe na Kráľovej hore“ / Rok odovzdania petície: 2012 / Organizátor: OZ Lúka + široká občianska iniciatíva
- 13) 21 014 - petícia „za návrh na zmeny Trestného zákona“ (tresty za týranie zvierat) / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátor: OZ MačkySOS
- 14) 15 000 - petícia: „Za ochrane veľrýb“ (podpora vstupu SR do IWC) / Rok odovzdania petície: 2004 / Organizátor: Greenpeace
- 15) 15 000 - petícia: „EBRD: Stop Mochovce“ / Rok odovzdania petície: 1994 / Organizátor: Greenpeace Slovensko

Environmentálne hnutie

Najväčšie petičné akcie slovenských environmentalistov a ochrancov zvierat

- 1) 196 000 - petícia: „Čas pre zmenu – čas pre súcit“ (ochrana tzv. spoločenských zvierat) / Rok odovzdania petície: 1999 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 2) 127 788 – petícia „Klíma ťa potrebuje“ (prvá – odovzdaná do NR SR)
- 3) 113 488 - petícia: „Stop uránu na Slovensku“ / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátori: Greenpeace, Priatelia Zeme-SPZ, OZ Brečtan a OZ Sosna
- 4) 113 000 – petícia „Pre Dolinu“
- 5) 103 782 - petícia „Za lepšiu ochranu prírody“ / Rok odovzdania petície: 2021 / Organizátor petície: LZ VLK
- 6) 97 000 - petícia: „Za zastavenie testovania kozmetiky na zvieratách“ / Rok odovzdania petície: 1995-96 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 7) 74 000 - petícia: „Učiť k súcitu“ (proti vivisekcii na školách) / Rok odovzdania petície: 1994 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 8) 71 168 - My sme les
- 9) 57 000 - petícia „Oslobodíme národné parky“
- 10) 49 700 - petícia „Stromy, o ktoré sa nemusíme báť“ / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátori: LZ Vlk, OZ SOSNA, OZ Nádej pre Sad Janka Kráľa, Združenie Slatinka, s podporou siete Ekofórum
- 11) 46 848 – petícia „Klíma ťa potrebuje“ (druhá)
- 12) 41 000 - petícia: „Liberty“ (za záchranu medveďov v Číne) / Rok odovzdania petície: 1995 / Organizátor: Sloboda zvierat
- 13) 37 802 - petícia: „Biomasker“ / Rok odovzdania petície: 2014 / Organizátor: LZ VLK
- 14) 35 000 - petícia: „Za dobrý zákon o odpadoch“ / Rok odovzdania petície: 2001 / Organizátor: Priatelia Zeme – SPZ
- 15) 32 385 - petícia: „Za skoré zavedenie zálohovania jednorazových nápojových obalov“ / Rok odovzdania petície: 2004 / Organizátor: Priatelia Zeme – SPZ, s podporou Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, Asociácie spotrebiteľských subjektov a Trenčianskej environmentálnej siete.

Environmentálne hnutie

Najväčšie petičné akcie slovenských environmentalistov a ochrancov zvierat

1994

74 000 - petícia: „Učiť k súcitu“ (proti vivisekcii na školách) / Organizátor: Sloboda zvierat

2009

113 488 - petícia: „Stop uránu na Slovensku“ / Rok odovzdania petície: 2009 / Organizátori: Greenpeace, Priatelia Zeme-SPZ, OZ Brečtan a OZ Sosna

2017

6) 71 168 - My sme les

2020

127 788 – petícia „Klíma ťa potrebuje“ (prvá – odovzdaná do NR SR)

Environmentálne hnutie

- prispelo k porážke komunizmu
- prispelo k porážke „mečiarizmu“
- prispelo k prijatiu zákona o slobodnom prístupe k informáciám
- iniciovalo vznik mnohých zákonov z ktorých benefitujú ľudia i príroda (napr. environmentálne záťaže, banský a geologický zákon, zákony o ochrane vzduchu a vôd, či ochrane prírody a krajiny, atď)
- Zachránilo cenné objekty ľudovej architektúry
- Zachránilo cenné technické pamiatky
- Zachránilo cenné prírodné lokality
- Odstránilo stovky skládok odpadu
- Vyhlásilo súkromné rezerácie

Environmentálne hnutie

- V krajine, kde sa všetci zhodujú v tom, že sú im blízke myšlienky ochrany prírody a životného prostredia a kde enviro hnutie dosiahlo toľko skvelých vecí - nevie 48 % opýtaných menovať žiadnu environmentálnu organizáciu...

Ak chceme byť úspešnejší v presadzovaní našich cieľov:

- Chýbajú údaje o počte členov, podporovateľov a dobrovoľníkov v enviro organizáciách
- Chýbajú údaje o úspešných projektoch, odpracovaných hodinách, vytvorených hodnotách
- Chýba sumár o službách poskytovaných enviro organizáciami, ktoré supľujú činnosť štátu a vyčíslenie ich ceny / prínosu pre občana
- Chýba vyčíslenie prínosu enviro organizácií pre tému výchovy
- Chýba prehľad enviro protestov a mediálnej sily/ výtlaku enviro organizácií
- Zelený lobbying (tematický je – sektorový nie je)...

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Juraj Rizman
(Zvolen, 6.3.2025)